

Allergiudredning og luftvejsallergi

Store Praksisdag i København, maj 2022

Kirsten Skamstrup Hansen, ovl. PhD

Afdeling for Børn- og Unge & Klinik for allergi
Herlev og Gentofte Hospital

Emner

- Allergidiagnostik - typer test
- Henvisning
- Luftvejsallergi - høfeber
  - Cases
  - Sammenhæng med astma
  - Behandling
- Fri leg...

Referencer på andre emner

- Praktisk immunterapi
  - Dansk Selskab for Allergologi (DSA) (Allergen Immunterapi, National behandlingsvejledning 2019)
- Udredning af penicillinallergi
  - Kap-H Nyt 2019 (under opdatering) + DSA (Retningslinjer for udredning af antibiotikaallergi med særligt fokus på penicillin 2019)

Hvornår allergidiagnostik?

Symptomer på allergisk sygdom og/eller astma...

- Fødevareallergi, hvornår har man tegn på det?
- **Rhino-conjunctivitis, alle? Og hvornår?**
- **Astma, altid?**
- Urticaria akut, altid?
- (Kronisk urticaria?)
- Eksem, alle?

Hvornår allergidiagnostik?

Symptomer på allergisk sygdom og/eller astma...

- Fødevareallergi, hvornår har man tegn på det?
- **Rhino-conjunctivitis, alle? Og hvornår?**
- **Astma, altid?**
- Urticaria akut, altid?
- (Kronisk urticaria?)
- Eksem, alle?

Pollen-plantefødevarer-krydsreaktioner

Homologi mellem proteiner fra pollen og plantefødevarer

- 'Sekundær fødevareallergi'
- Birkepollenallergi 60-80%
- Æbler, stenfrugter, træ nødder
- Bet v 1 major allergen birkepollen
- Homologe proteiner PR10 fra forskellige plantefødevarer

Pollen-plantefødevarer-krydsreaktioner

- Større børn, unge og voksne
- Symptomer oftest milde, 'Oral allergy syndrome' OAS
- Dosisafhængige symptomer, ofte værst i pollensæsonen
- Store doser og co-faktorer evt systemiske symptomer/anafylaksi

Pollen-plantefødevarer-krydsreaktioner

Diagnostik

- Påvisning af relevant pollensensibilisering
- Yderligere oftest unødvendig
- Husk IgE birk og græs, hvis IgE plantefødevarer skal vurderes

IgE-baserede tests – sensibilisering (type 1)

- Priktest
- Specifik IgE i serum
- Intracutan test
- (Histamin Release-BAT-CD-Sens)

IgE-baserede tests – sensibilisering (type 1)

IgE-inhalationspaneler

- Screeningsredskab
- Hvis positiv, så udtitreres

Inhalationspanel – Phadiatop

- Birk, græs, gråbynke, hund, kat, husstøvmide (Dermatophagoides pteronyssinus)
- Region H: Lab for medicinsk allergologi, Gentofte/Klin Biokem Hvidovre
  - Hvis en eller flere positive, så stop
  - Hvis negativ, så de i DK forekommende (hest, 3 skimmelsvampe)
  - Evt. sidst japansk ceder, oliven og parietaria (springknap)

Andre indikatorer

- Total IgE – skal I bestille? **Nej**
  - Atopi screening, ikke korreleret med specifik allergi
  - Forhøjet værdi ikke i sig selv indikation for allergiudredning
  - Skal inddrages i tolkning af resultater ved høje IgE-niveauer, men...
- Differentialtælling
  - Forhøjet antal eosinofile leukocytter – viser noget om chokorganets størrelse
- Nitrogenoxid i udåndingsluft (FeNO)

Allergenprovokation – klinisk reaktivitet

- **Risikoprocedurer på hospital:**
  - PO provokation fødevarer og medikamenter
  - IV, IM og SC provokation medikamenter
- (Øjenprovokation, sjældent indikation, irritative symptomer)
- (Broncial -og nasal allergenprovokation, ikke rutine, evt forskning)

Allergivenlige hunde - vi har fundet de

Findes der allergivenlige hunderacer?

Svaret er nej. Alle hunde er i besiddelse af de allergener, som kan fremkalde allergi, og derfor kan du aldrig med sikkerhed være sikker på, at få en hund der er 100% allergivenlig. Til gengæld kan du vælge en af de mange hunderacer, som går under navnet allergivenlige hunde. Disse hunde er blandt andet på grund af deres pels ikke helt så allergifremkaldende som mange andre hunderacer.

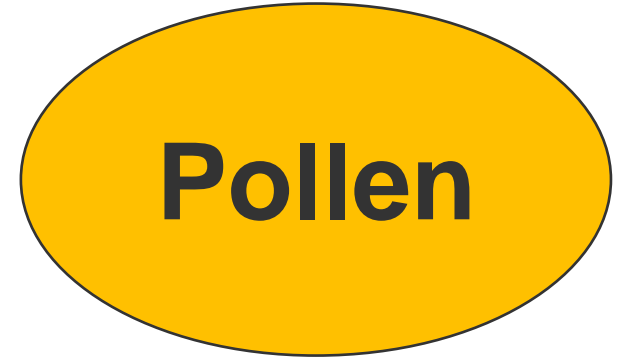
Komponentdiagnostik – hvornår?

- Specialistvurdering, når der er behov for mere specifik viden om sensibiliseringsprofil ved eks.
  - fødevareallergi
  - tvivl om primær fødevareallergi eller krydsreaktion
  - tvivl sensibiliseringsprofil (eks. bi-hveps)

Forløb - høfeber

Børn & voksne

- Første sæson, milde-moderate gener
    - behandles
    - følges op efter sæsonen
    - evt. prik og/eller IgE (børn efter sæsonen)
    - evt. henvisning
  - Svære symptomer og/eller flere sæsoner
    - optimer behandling
    - prik og/eller IgE
    - evt. henvisning mhp vurdering
    - evt. immunterapi (idligst efter 2 sikre sæsoner)
- med relevant
- Komplex allergi, moderat-svær astma
    - henvises ved behov for immunterapi

Høfeber - sværhedsgrad

- Hyppig lidelse
- Komorbiditet stor
- 'Quality of Life' nedsat

Meltzer EO et al. Allergic rhinitis substantially impacts patient quality of life: findings from the Nasal Allergy Survey Assessing Limitations. J Fam Pract. 2012 Feb;61(2 Suppl):S5-10.

Meltzer EO et al. Quality of life in adults and children with allergic rhinitis. JACI 2001;108:s45-53

Leynaert B et al. Quality of life in allergic rhinitis and asthma. A population based study of young adults. Am J Respir Crit Care Med. 2000 Oct;162(4 Pt 1):1391-6.

Høfeber - behandling

Lokalsteroid er godt...

- Nasalsteroid (INCS) er mere effektiv end peroral antihistamin, men...
- INCS er mere effektivt end nasal antihistamin
- 'Fixed' kombination af INCS og antihistamin er mere effektivt end INCS alene ved svære symptomer
- INCS er mere effektivt end montelukast
-

Høfeber - behandling

Lokalsteroid er godt...

- Intermitterende, milde symptomer
  - Antihistamin po og/eller lokalt i øjne og næse
- Persisterende og/eller svære symptomer
  - Nasalsteroid (evt kombi) og antihistamin po, øjendråber
  - Evt tillæg af montelukast

Høfeber - behandling

- Symptomer trods ovenstående
  - Efter 2 sæsoner med sikre symptomer
  - overvej immunterapi græs, birk
- Systemisk steroid – nødbehandling
  - Tablet prednisolon foretrækkes
  - Kan doseres efter sværhedsgrad og polleneksponering
  - Børn henvises til pædiater eller hospital

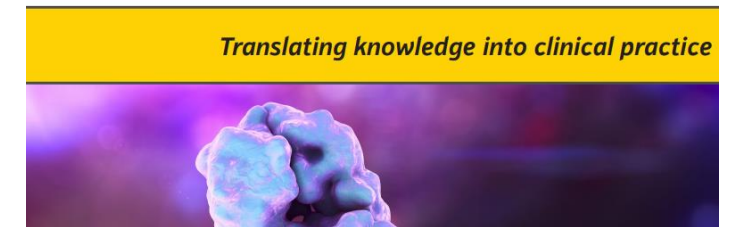
Høfeber - immunterapi

- Allergen immunterapi evidens for effekt
  - Birk, græs, mider
  - 3(-5) års behandling
  - Langtidseffekt uafklaret
  - Astmamodificerende potentiale

Allergen Immunotherapy Guidelines

Part 2: Recommendations

EAACI 2016

Høfeber - immunterapi

- Sublingual immunterapi (SLIT)
  - Græs fra 6 år
  - Birk fra 18 år
  - (Støvmider fra 12 år)
- Subcutan immunterapi
  - har anden risikoprofil, kræver volumen for at opretholde rutine

Høfeber og astma

- Husk at udspørge alle rhinitpatienter om tegn på broncial hyperreaktivitet
- Mål lungefunktion uanset
- Tidlig debut væsentlig risikofaktor for astma
- Overvej henvisning af de mindste

Astma og høfeber

- Allergiudredning relevant ved mistanke
  - Moderat til svær astma
  - Sensibilisering/allergi betyder noget for prognosen
- Høfeber som ko-morbiditet til astma skal behandles
  - Bedre astmakontrol
  - Måske mindre inhalationssteroid

Allergidiagnostik

Patienter med betydende allergiske symptomer udredes uanset alder

Almen praksis kan og skal udrede og behandle de fleste patienter med allergi

Begræns IgE-diagnostik til det relevante

Patienter med kompleks sygdom, multisensibilisering eller svær co-morbiditet skal henvises til allergologisk speciallæge, specialafdeling eller højt specialiseret funktion

Sensibilisering betyder måske allergi...

Fødevareallergi/anafylaksi skal henvises til højt specialiseret funktion på hospital

Allergicenter Region H

- Klinik for allergi, Gentofte hospital: Vagthavende 3867 2498
- Afdeling for Børn- og Unge, Herlev Hospital: 3868 3868
spørg efter seniorlæge i Astma- og AllergiAmbulatoriet for Børn,
Klinik 2 eller bagvagt

